

DECIZIE

16 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Victor Burduh

examinând recursul depus de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Andronic Viorel împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la obligarea modificării certificatului de încadrare în grad de dizabilitate,

împotriva încheierii din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 07 martie 2019, Andronic Viorel a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, terț Casa Națională de Asigurări Sociale, solicitând obligarea pârâtului să emită decizie de corectare a înscrierii în Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate la rubrica „Cauza dizabilității” să fie înscris nu afecțiune generală, ci afecțiune legată de serviciul militar sau cel special, încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost admisă acțiunea reclamantului Andronic Viorel.

S-a obligat Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității să corecteze în Certificatul de încadrare în grad de dizabilitate Seria/nr.C17065602859 cauza dizabilității lui Andronic Viorel prin modificarea înscrierii mențiunii „Afecțiune generală” prin mențiunea „Afecțiune legată de serviciul militar sau cel special”.

S-a încasat de la Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității în folosul lui Andronic Viorel în contul compensării prejudiciului moral 10 000 de lei.

La 17 noiembrie 2020, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârii și pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Andronic Viorel.

La 23 martie 2021, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității a depus motivarea apelului, solicitând casarea integrală a hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, pronunțarea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de Andronic Viorel.

Prin încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, a fost declarat inadmisibil apelul declarat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă la 17 noiembrie 2020, împotriva hotărârii din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, pe motiv că apelul nu a fost depus în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, și motivarea apelului nu a fost depusă în termen de 30 zile de la notificarea hotărârii motivate (f.d.200-203).

La 21 mai 2021 (extrasul poștei electronice), Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, a depus recurs împotriva încheierii din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, solicitând anularea încheierii contestate, repunerea în termenul de depunere a apelului, cu trimiterea cauzei la rejudecare (f.d.209-213).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, reiterând argumentele din cererea de apel.

Suplimentar a indicat că, instanța de apel prematur a emis încheierea de inadmisibilitate, pentru că nu s-a pronunțat printr-o încheiere separată asupra cererii de repunere în termen a Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, în corespundere cu art. 237 alin. (2) din Codul administrativ.

A menționat că, în cazul respingerii cererii de repunere în termen instanța era obligată să emită o încheiere de respingere susceptibilă recursului separat de fondul cauzei.

În opinia recurentului, prin omiterea emiterii încheierii asupra cererii de repunere în termen, instanța de apel i-a încălcat dreptul la justiție, la un proces echitabil și la un recurs efectiv, drepturi garantate de Constituția Republicii Moldova și de normele și practica CEDO.

La fel, a invocat că în intervalul de timp 22 februarie 2021 – 05 martie 2021 unicul angajat al Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, în calitate de jurisconsult, prin cumul extern, s-a aflat în concediu de boală.

Totodată, a relevat că, hotărârile în fond se motivează în scris în termen de 45 de zile lucrătoare de la înregistrarea cererii de apel. Astfel, conform datelor plasate pe portalul instanței de fond hotărârea motivată a fost publicată la 12 ianuarie 2021 și parvenită în adresa Consiliului la 21 ianuarie 2021, cu omiterea termenului de 12 zile (calculate de la data publicării).

În conformitate cu art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat încheierea contestată la 29 aprilie 2021, care a fost expeditată și recepționată de către recurent la 11 mai 2021 (f.d.207).

Prin urmare, recursul depus la 21 mai 2021, este prezentat în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

În conformitate cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. d) și e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când apelul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art.232 alin.(1) și motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

În conformitate cu prevederile art. 232 din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Prin prisma normelor enunțate, Colegiul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ relevă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost pronunțat public la 13 octombrie 2020 (f.d.125). La 30 octombrie 2020 Judecătoria Cahul, sediul Central a expeditat în adresa părților la proces dispozitivul hotărârii (f.d.126).

Concomitent, din materialele dosarului instanța de recurs reține că, cererea de apel nemotivată depusă de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, împotriva hotărârii primei instanțe, a fost depusă la 17 noiembrie 2020.

Prin urmare, în cauza dată termenul de declarare a apelului a început a curge la 14 octombrie 2020, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii

contestate și a expirat la 12 noiembrie 2020, ora 24.00. Cu toate acestea, apelul a fost depus la 17 noiembrie 2020, fapt ce denotă depunerea apelului după expirarea termenului legal, nefiind confirmată temeinicia unei asemenea întârzieri prin careva probe.

Concomitent, instanța de recurs reține că, potrivit scrisorii de expediere din 14 ianuarie 2021, în adresa Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a fost expediată hotărârea motivată din 13 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d.141). Avizul de recepție atestă, că hotărârea motivată a instanței de fond a fost recepționată de către Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă la 20 ianuarie 2021 (f.d.144). Astfel, termenul de depunere a apelului motivat a început a curge din ziua recepționării hotărârii motivate a Judecătoriei Cahul, sediul Central din 13 octombrie 2020, și se calculează începând cu ziua următoare, adică de la 21 ianuarie 2021 și a expirat la 19 februarie 2021, ora 24.00.

Alegațiile Consiliului Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă cu referire la faptul că în perioada 22 februarie 2021 – 05 martie 2021, unicul angajat al Consiliului în calitate de jurisconsult prin cumul extern se afla în concediu de boală, respectiv era în imposibilitate de a depune apel, instanța de recurs le consideră declarative și neîntemeiate or, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă a depus peste termenul stabilit de lege atât apelul nemotivat, cât și apelul motivat. Mai mult, perioada la care face referire recurentul cu privire la lipsa cadrelor și imposibilitatea depunerii apelului în termen, se referă la o dată ulterioară celei în care a expirat termenul pentru depunerea cererea de apel motivată, 19 februarie 2021, ora 24.00.

Colegiul notează că, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, a cunoscut despre existența și examinarea prezentului litigiu, respectiv urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a se interesa despre desfășurarea litigiului și de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt ignorat de către acesta și care a generat omiterea termenului de declarare a apelului.

De asemenea, Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, prin lege era obligată să respecte termenul de contestare cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) din Codul administrativ.

Colegiul menționează că, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Cu referire la afirmațiile recurentului privind omiterea instanței de apel de a examina solicitarea repunerii în termenul de depunere a cererii de apel, Colegiul le

consideră formale și declarative or, din textul încheierii din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul, rezultă examinarea și respingerea cererii apelantului/recurentului privind repunerea în termenul de depunere a cererii de apel, ca fiind neîntemeiată.

La acest capitol, instanța de recurs reține ca fiind justă concluzia instanței de apel, precum că probele prezentate de către apelant/recurent nu justifică omiterea nici a termenului de depunere a apelului împotriva hotărârii primei instanțe. Or, apelantul/recurentul nu a avut nici un impediment de a prezenta motivarea apelului în termen, deoarece angajatul-jurisconsult, Cecan Stela, s-a aflat în concediu medical deja după expirarea termenului de prezentare a motivării apelului.

În urma celor relatate se constată temeinicia încheierii instanței de apel, deoarece Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă nu a depus cererea de apel în modul stabilit de art. 232 din Codul administrativ, fapt pentru care survin consecințele dispozițiilor art. 236 alin. (2) lit. d) și e) din Codul administrativ.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu prevederile art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă.

Se menține încheierea din 29 aprilie 2021 a Curții de Apel Cahul.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Nicoale Craiu

Victor Burduh